

A Szociális Expo a szociális munka napját kísérő országos rendezvény, amely alkalmat ad arra, hogy a szociális szakma és a szociális intézmények, szervezetek bemutassák a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének elősegítése érdekében végzett tevékenységeiket. Fontosnak tartjuk megismertetni az általuk létrehozott szakmai értékeket, eredményeket és konkrét szolgáltatási ajánlataikat. Lehetőséget kívánunk teremteni arra, hogy a résztvevők eszmét cserélhessenek az állami-nonprofit-piaci szociális ellátás kérdéseiről.

Célunk, hogy a rendezvény gazdag programkínálatával, kiállításával, találkozóival, műhelyeivel és konferenciáival járuljon hozzá a hátrányos helyzetű csoportokkal kapcsolatos előítéletek csökkentéséhez, segítse elő a szociális szakma és szolgáltatásaival kapcsolatos világosabb szakmakép kialakulását a közgondolkodásban. Reális és mindenki számára érthető információkat nyújtson a szociális szakma céljairól, működési formáiról és szolgáltatási kínálatairól. Teremtse lehetőséget a szolgáltatók és a felhasználók közvetlen találkozására, a kereslet és kínálat összekapcsolására, valamint a tapasztalatok cseréjére, adjon alkalmat a szociális szakma szereplőinek, illetve a társszakmák képviselőinek találkozására, bemutatkozására, a tudományos, szakmai-módszertani eredmények és a jó gyakorlatok megismertetésére, a különböző területek közötti együttműködések kialakítására. Végül, de nem utolsósorban, legyen ez a két nap a szociális szakemberek valódi, közös és egyéni élményeket nyújtó ünnepe, ahol pozitív módon átélethető a szakmai hovatartozás, a közösségi lét, a napi munka eredménye és értelme.

A szolidaritásnak és együttműködésnek kiemelt fontosságot tulajdonítunk 2009-ben. A szociális biztonságra való törekvést kívánjuk átgondolni, a különböző identitással rendelkező felhasználók és szociális munkások közötti párbeszédet, és a szolgáltatást igénylők közvetlen javaslatait és elvárásait megismerésével. A rendezvény programjaival, nyilvánosságával szolgálja az esélyegyenlőségi elv érvényesítését és gyakorlatának széles körű elterjesztését, illetve lehetőséget nyújt arra is, hogy felhívja a figyelmet a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre.

Szociális Innovációs Alapítvány

Egyszerre van jelen a pazarlás és a forráshiány

Talyigás Katalin, a Szociális Innovációs Alapítvány ügyvezetője, az expo szervezője

– Miért éppen a tizenharmadik kerületben van az expo, immár második éve?

– Azért választottuk a tizenharmadik kerületet, mert ott mintaértékű a szociálpolitika gya-

korlata. A vezetés fogékony minden új kezdeményezésre. Annak idején, amikor még a Jointnál dolgoztam, és javasoltam az idősek részére a jelzőrendszeres szolgálat bevezetését, Tóth József polgármester – aki kiemelkedően érzékeny a szociális problémákra – az első volt, aki igent mondott erre a programra. Azóta a kerületben sok idős rászoruló hordja a csuklóján vagy a nyakában azt a készüléket, amelynek segítségével jelezheti a központban dolgozó szociális munkásoknak, hogy bajban van, segítséget kér. A szociális és az egészségügyi rendszer egésze jól működik a kerületben, de nemcsak az idősgondozás, hanem például a gyermekvédelem területén is. Úgy gondolom, hogy a kerület lakosai megbecsülik ezt a munkát.

– Ezt én is, mint kerületi lakos, tapasztalom. Egy barátnőm nagyon beteg édesapjához naponta jár, minden ellenszolgáltatás nélkül, egy elhivatott szociális gondozó, aki odaadón látja el az idős urat.

– Tudjuk, hogy a tizenharmadik kerületnek van egy nagyon jómódú, fejlett, világszínvonalú része, de

a kerületi vezetés törekvése, hogy a legszegényebb körzeteket is felhozza erre a szintre. Ezt bizonyítja a külterületek rehabilitációja, a szociális bérlakás program is. Úgyhogy én nyugodt szívvel javasoltam a tizenharmadik kerületet a Szociális Expo színhelyül.

– Kinek az ötlete volt az expo?

– Egy kolléganőm, Kozma Judit javasolta. Én magam Londonban láttam először olyan kiállítást, ahol a szociális szolgáltatók jelennek meg, és kínálják fel a szakmának és a klienseknek a szolgáltatásaikat. A standokon bemutatják, hogyan dolgoznak. Ám ott más kérdések voltak hangsúlyosak, mint ma Magyarországon. Londonban az ellátás minősége volt a kulcskérdés.

– Nálunk meg bizonyára: a léte.

– Igen, a gazdasági világválság óta megváltoztak a prioritások. Most nagyobb hangsúlyt kap az ellátatlan kistérségek szolgáltatásainak megszervezése, és ott, ahol szükséges a tanya- és a falugondnokok jelenléte. Húszéves ez a szolgálat, Magyarország ebben mintát mutat a kelet-európai országoknak. Az idén a foglalkoztatásra helyeztük a hangsúlyt, látva, hogy a munkaügy és a szociálpolitika közti kapcsolatot elodázhatatlanul meg kell teremteni, illetve fejleszteni kell.

– Mielőtt rátérnénk az idejé expóra, beszéljünk a tavalyiról. Miféle hozadéka volt annak?

– Kezdetben nagyon drukoltunk, hogy egyáltalán eljön-e valaki? A jelentkezési időszak kezdetén alig volt érdeklődés.

– Talán mert nem sokat foglalkoznak marketinggel és PR-ral...

– Pontosan. Mi nem hirdetjük magunkat, hanem tesszük a dolgunk, és a szociális szakmának arra már nem marad energiája, hogy menedzselje magát. Ez nagy hiba, mert olykor még a családom körében is tanácsstalanok az emberek, hogy baj esetén kihez kell fordulni. Pedig elég nagy és jól szervezett a szakma. Kilencvenezren dolgoznak benne, akik több százezer embernek – a gyermekvédelemtől az idősemlátásig – nyújtanak szolgáltatást. Tehát, láthatóvá és elérhetővé kellene tennie magát. Ez volt az egyik indítékunk, amikor elkezdtük szervezni az expót. A másik az volt, hogy mutassuk meg az eredményeket. Mert igaz ugyan, hogy nagyon sok problémával küzdenek az emberek, a családok, és nem lehet mindenre választ adni, de létezik egy erős szakmai kompetencia, amivel enyhíteni lehet a veszteségeket, amivel segítséget lehet nyújtani a talpraálláshoz, az újrakezdéshez. Ez igen értékes munka, még akkor is, ha nehéz egzakt módon mérni.

– A november 11–12-én rendezett expo – a tavalyin nem jártam – igen profi módon működött.

– Másként nem érdemes. Meg akarjuk mutatni, hogy nemcsak az államnak, a civil szervezeteknek, az önkormányzatoknak, hanem a for-profit szervezeteknek is van, kell, hogy legyen társadalmi felelősségvállalása.

– Ahogy tudom, a kezdeti bizonytalankodás után, már az első alkalommal is nagy volt az érdeklődés.

– Igen, egyszer csak elkezdtek jelentkezni. A József Attila Művelődési Központot választottuk helyszínül, azt gondolván, hogy méreteiben megfelel erre az eseményre. Tavaly több mint kétezer látogató volt. Idén is elértük ezt a számot. Közel 60 szervezetet mutatkozott be.

– Ki finanszírozza a Szociális Expót?

– A szervezetek maguk megveszik a standhelyeket. A szegényebbek egy-egy standon osztozkodnak. Például Abaúj, Encs és Tokaj kistérség együtt vettek meg egy kiállító helyet. És természetesen pályázati források és adományok is hozzájárultak a megvalósításhoz. Az SZMM és a MEH támogatta a Szociális Expót

– Nézzük most részletesebben, hogy idén mire helyezték a fő hangsúlyt.

– Az első helyen a foglalkoztatást említem. Azon gondolkodtunk, hogy miként lehet hozzásegíteni a munkához a már több generáció óta nem dolgozó társadalmi csoportokat. És megvitattuk azt is, hogy a szociális szakma hogyan járulhat hozzá az emberek munkaképességének tételéhez. Ez első sorban szocializáció, de személyekkel való foglalkozás, egészségi állapot és oktatási kérdés is. Az expo második napjának szlogenje: *szolidaritás és együttműködés* volt, ezért meghívtuk a kormányt tanácsot adó szervezeteket, valamint civil szervezeteket, hogy együtt gondolkozzanak a munkahelyteremtés legaktuálisabb kéré-

déseiről. Talán nem meglepő, hogy a Roma Integráció Tanácsra hárul a legtöbb megoldandó feladat közvetítése a kormány felé. De nem kevésbé jelentős a Biztos Kezdet, a gyermekszegénység elleni program megvalósulásának lehetőségei is.

– A fővároshoz, pontosabban a nagyvárosokhoz képest a vidék, a kistélepülések jóval rosszabb helyzetben vannak?

– Ami az ellátást illeti, kevésbé kiépült a rendszer. Nem lehet összehasonlítani a tizenharmadik kerület szolgáltatási rendszerét, mondjuk egy Ózd környéki településével. Nyilvánvaló, hogy utóbbi esetben több forrásra, szakemberre és nagyobb odafigyelésre lenne szükség.

– Elég abszurd, hogy a relatíve jobb helyzetben lévő, többségében jobb módú emberek lakta települések, fejlettebb szociális szolgáltatásokkal rendelkeznek, mint a rászorultabbak.

– Ezt ismerte föl a 2006-ban alakult kormánykoalíció, amelyik létre hívta a kistérségi társulásokat, amik egyre profibban működnek, a szociális feladatok ellátásában is. Gondoljunk

csak a falugondnokokra, akik bár nem rendelkeznek főiskolai, egyetemi végzettséggel, de a munkájuk hihetetlenül jelentős. Nagyon komoly segítséget nyújtanak például a tanyák lakóinak. Ez a szolgálat már húszéves Magyarországon, és ma már Romániában, a Felvidéken vagy Kárpát-Ukrajnában is átveszik tőlünk a modelljét. Ugyanakkor nem hallgathatjuk el, hogy a szociális szféra nagyon sok problémával küszködik, amiben sajnos jelentős szerepet játszanak a politikai ellentétek, viták, olyan kérdésekben is, amelyeket szakmai szinten kellene megválaszolni.

– És akkor még nem szóltunk az anyagi nehézségekről...

– A válság idején nem szabad a szociális területről pénzt kivonni, inkább át kellene csoportosítani a meglévő forrásokat. A szakmában dolgozók is elismerik, hogy egyszerre van jelen a pazarlás és a forráshiány. Választ kellene adnunk arra, hogy milyen módon lehet ésszerűen, jól felhasználni a rendelkezésre álló eszközöket, hogy miként kellene a civil szervezeteket arra ösztönözni, hogy segítségük

az emberekkel megértetni, magukért is felelősséget kell vállalniuk. Ami természetesen nem azt jelenti, hogy nem kell erősíteniünk a társadalmi szolidaritást, és nem kell fokozottan gondoskodni azokról, akik képtelenek egyedül boldogulni.

– Önben miből táplálkozik a szociális érzékenység, az elszánt tenni akarás és elhivatottság, amiről híres a szakmában? Amikor a riporter ilyen emberrel találkozik, kíváncsi lesz, hogy kivel ül szemben.

– Miután az ELTE-n elvégeztem a közművelődés szakot, ott maradtam a tanszéken tanítani, de közben szociológiából is diplomát szereztem. Azután az életem úgy alakult, hogy a férjemmel Bolíviába mentem. Abba az országba, ahol születtem. Ide menekültek a szüleim a háború alatt. A következő állomás az USA volt, ahonnan 1946-ban hazajöttünk. Az édesapám úgy érezte, hogy neki részt kell vennie egy új világ építésében. Ő született idealista volt, és eszébe sem jutott, hogy mint külföldről érkezett állampolgár, gyanús személlyé válhat. Egy ponton az állásából is felfüggesztették.

Tóth József, Angyalföld polgármestere, Kiss Péter kancelláriaminiszter, Herczog László szociális miniszter

Csak nagy sokára jutott újra munkához. Haláláig többek között a Mérnöktovábbképző Intézetben dolgozott. Én a Szövetkezeti Kutató Intézetben kezdtem dolgozni, ami akkor egy nagyon jó színvonalú szociológiai műhely volt, és közben tanítottam is az ELTE-n. 1964-ben férjhez mentem egy bolíviai matematikushoz. Két gyerekünk született. A férjem 1975-ben, tízévi ittlét után úgy döntött, hogy vissza akar költözni Bolíviába, és én vele mentem. Tanítani kezdtem a San Andreas Egyetemen, La Pazban, ahol a szociológiai tanszék mellett volt egy szociális munkás tanszék. Itt döbbsentem rá, hogy Magyarországon ez a szakma

A Szociális Innováció Alapítvány (SZIA) a Kelet-európai Térség Fejlesztéséért az esélyegyenlőséget, a társadalmi szolidaritást és a minőséget tartja fő értékeinek. A SZIA 1997-ben alakult Budapesten. Célja a nonprofit szektor fejlesztésén keresztül a társadalmi összefogás és érdekérvényesítő képesség erősítése. 2007. április 16. óta a Nonprofit Vállalkozásokért a Népjóléti Szférában Alapítvány a SZIA-val összeolvadva, annak keretén belül folytatja működését.

A SZIA magáénak vallja a szolidaritást, mint alapvető elvet és értéket a társadalmi és üzleti életben egyaránt, amelyen keresztül egyre szélesebb körben lehetővé válik a társadalmi igazságosság megvalósulása. Ügyfeleink között szerepelnek a magyarországi civil szervezetek éppúgy, mint jelentős hazai és nemzetközi cégek, helyi önkormányzatok.

Tevékenységünk legfontosabb hajtóereje a civil kezdeményezések erejébe vetett hitünk, amely vallja, hogy a demokrácia megvalósulásának egyik alapvető feltétele a civil szervezetek sikeres működése.

Szervezetünk – A SZIA tanuló szervezet, ez tesz minket odafigyelő, dinamikus, kreatív és megbízható partnerré. Nyitottak vagyunk a valamennyi lehetséges forrásból eredő friss ötletekre. A

tanulás a hajtóerő a szervezeten belül; az a motor, amely a lehetőségei szerinti legkiemelkedőbb teljesítmény elérésére hajtja a szervezetet. A tanulás az egész szervezetet átható gyakorlat, amelynek során folyamatosan fejlesztjük a csapatmunkát és ösztönözzük munkatársaink egyéni kezdeményezéseit.

Küldetésünk – A nonprofit szektor szereplőinek felkészítése a minőségi munkavégzésre, s ez által látható, értékelhető és megbízható partnerré tenni a forprofit szektor számára.

Munkatársaink – olyan változatos szakmai háttérrel rendelkező szakértők, akik széles körű tapasztalatokkal rendelkeznek ezen a téren. Dinamikus és interaktív együttműködés során csapatunk elméleti tudással kombinált szakmai tapasztalatot kínál ügyfeleinknek. Szervezetünk munkáját a Szociális Innováció Alapítvány kuratóriuma irányítja, akik felelősek a stratégiai irányvonalak kidolgozásáért és felügyelik a működést a kitűzött célok vonatkozásában.

Tevékenységünk középpontjában olyan stratégiák és működési megoldások kialakítása és elterjesztése áll, amelyek egyaránt megfelelnek a non- és forprofit szektor számára. 2009. január 1. óta tevékenységünket a saját fejlesztésű SZIA Minőségi Modell keretében végezzük.

nem létezik. Konrád György *A látogató* című könyve ugyan jelzett egyfajta ilyen tevékenységet, de művelői nem voltak szakképzett szociális munkások. Amikor Bolíviából hazajöttem, és visszavett az ELTE a közművelődési tanszékre dolgozni, létrehoztunk a tanszék mellett a Szociálpedagógiai Műhelyt. Ez már a rendszerváltozás előtti időszakban volt, 1984–1985-ben. Ekkortájt hívott meg Ferge Zsuzsa, az általa alapított szociálpolitikai tanszékre. Hegyesi Gábor kollégám, az enyémhez hasonló élményekkel jött haza Ausztráliából, így mi ketten, valamint egy külföldi kolléga, Ronald Woods és Pik Katalin dolgoztuk ki a szociális munkás oktatást. A tanszéken tanítottam, egészen 1992-ig, amikor is az amerikai Joint (Joint Distribution Committee – JDC, a legnagyobb nemzetközi humanitárius zsidó szervezet) fél évre kikért, hogy segítsek abban, hogy Magyarországon ismét működhessen a szervezet, ami 1948-ig már jelen volt itthon. Kiküldtek Izraelbe tanulni, ahol több kurzuson vettem részt. Ott hihetetlenül jól szervezett a szociális munka, a szociálpolitika és az egészségügy. Az ott szerzett tapasztalatokból sok mindent sikerült Magyarországra adaptálni. Így

„Sok még a dolgom ebben a kerületben...”

Tóth József, Angyalföld polgármestere

indítottuk el az otthoni szakápolást és a hospice szolgáltatást. A Joint-nál töltött évek alatt nagyon sok mindent tanultam, közben pedig tanítottam az egyetemen is. Az egyik tanítványom volt Lévai Katalin, aki amikor miniszter lett, hívott munkatársnak az Esélyegyenlőségi Kormányhivatalba. Ő egy évig volt miniszter, utána lett EP-képviselő. Két évig dolgoztam mellette Brüsszelben. 1997-ben öten hoztuk létre ezt az alapítványt, ahol most vagyok.

– Úgy érzi, hogy a Szociális Innováció Alapítványnál helyén van?

– Nem könnyű, de nagyon szép munkát végzünk. Elsősorban szociális területen minőségbiztosítással foglalkozunk. Olyan sztenderdek dolgozunk ki, főként szociális területen működő, elsősorban nonprofit intézmények számára, amelyek megfelelnek egyrészt a törvényességnek, másrészt a felhasználónak, klienseknek. De e mellett vannak közösségfejlesztési és településfejlesztési projektjeink is. Sosem unatkozunk...

– Talyigás Katalin, az expo egyik szervezője szuperlatívuszokban beszélt a kerület szociális ellátásáról.

– Örülök neki. A megnyitón, a többi között, arról beszéltem, hogy tovább dinamizáljuk és humanizáljuk a kerületet. A dinamizálást általában az építészetre szokták érteni, de én az ellátó ágazatra is alkalmazom. A humanizálást az ellátó ágazat jellemzésére alkalmazzák, az oktatás, a sport és a szociális területre, de én az építészeti értékekre, a környezetre, a zöldfelületre, a városüzemeltetésre is. A magas szintű szociális ellátás egyik forrása a kerület racionális gazdálkodása. Nem konjunkturális jelleggel foglalkozunk ezzel a területtel, hanem minden esztendőben feltérképezzük az ágazat állapotát. És bizony, amikor kilencezer gyerek járt az iskolába, egészen más volt a helyzet, mint most, amikor már csak négyezer-ötszáz gyerek tanul a kerületben. Ezért iskolákat zártunk be, vagy bérbé adtuk őket. Így jelentős

megtakarítást értünk el, amit részben a szociális ellátásra fordítottunk. Semmilyen felesleges tevékenységet nem finanszírozunk. Így tudtuk megteremteni a szociális ágazatban a racionális gazdálkodás lehetőségét. A kerületi önkormányzat vagyona az elmúlt nyolc év alatt megduplázódott. Ma hetvenötmilliárd forint. Mindenki vagyonosodni szeretne, a magánember, a cég és a kerületi önkormányzat is.

– És ebben az egész testület partner?

– Nagy többségben igen. A költségvetést általában az ellenzék nem fogadja el, de kénytelenek elismerni a gazdaság, a gazdálkodás minőségét, amiben sajnos benne van az is, hogy ha úgy adódik, meg kell válni háromszáz pedagógustól. Ezt nem könnyű szívvel teszi az ember! De meg kellett lépni, hogy a felszabaduló pénzeket fontos feladatok megoldására használhassuk. Számokkal bizonyítható, hogy nálunk a szociális rendszer az elmúlt tíz évben folyamatosan bővült. Korábban a szociális munkások körében 30-40-50 százalékos volt a fluktuáció. Ma 5 és 8 százalék közötti. 428 szociális munkásunk van. Közülük 287-et elküldünk továbbképzésre. Egyre több a felsőfokú végzettségű. Tehát a szociális munka az önkormányzatban elismert, klasszikus szakterületté nőtte ki magát. Két ágon tevékenykedünk. Részben az intézmények területén, részben a szociális segélyezésnél. Az intézményekben minden kötelező feladatot el tudunk látni. Ezen túlmenően vannak szabadon választott lehetőségeink is. Ilyen a jelzőrendszer és a szociális segélyek nagyságrendje is. Több mint 1500 ételt hordunk ki, az idősek klubjaiban ezren találhatnak társaságra. Ebben elsők vagyunk a főváros-

ban. Szabadon választott tevékenységünk a gondozóház üzemeltetése, ahol azok élnek, akik átmenetileg nehéz helyzetbe kerültek. Például egy egyedül élő idős ember, aki combnyaktörést szenvedett, és kikerül a kórházból, de otthon nincs, aki ellássa. Az otthonban fél év alatt talpra áll. Folyamatosan keressük az újat. Közgyógyellátásban pluszforrást biztosítunk, tankönyv- és étkezési támogatásban a tanulók kétharmada részesül. Ennek egyharmadát az állam finanszírozza, a többit mi teszünk hozzá. A szenior olimpiától kezdve a kerületi kártyáig, vagy a szociális bolthálózat, ez mind olyan kerületi specialitás, amit hosszú évek óta működtetünk. Hallom, hogy a MAGOSZ öt szociális boltot nyit a fővárosban, nálunk tizenkét éve működik egy egész hálózat.

– *Egy baloldali embernek alapítójának szociális érzékenysége. Érdekelne, hogy önnél ez miből táplálkozik?*

– Tősgyökeres angyalföldi vagyok. A feleségem is. Itt nőttek fel, minden munkahelyem is itt volt a kerületben. Édesapám gyári munkás volt, a mamám pedig kézbesítő a Kossuth Könyvkiadónál.

– *Gondolom, nem dúskáltak a pénzben.*

– Nem, de nem ez határozta meg a gyermekkoromat. Sokkal inkább az itteni közösség, amitől sokat kaptam: emberséget, szolidaritást.

– *Mennyire értékelik, érzékelik a kerület lakói az önkormányzat törődését?*

– Amikor az Elzett gyárban dolgoztam, azt mondták nekem, hogy *sok a duma, kevés a meló. Fogd meg és vigyed!*

– *Értem én, de ha nem kommunikálják az eredményeket, akkor hatástalan marad a sok munka.*

– Igaz. Egyik főiskolai végzettségem marketing-kommunikáció, ezért pontosan tudom, mit kellene tennünk. És ahogy haladunk előre, egyre inkább érzékelem, hogy erre is többet kell fordítani. Tehát el kellene „adni” a munkánk eredményeit. Ugyanakkor én mindennél fontosabbnak tartom a személyes kapcsolatokat. Eljárók az iskolákba, az idősök otthonába, a klubokba és még sok más intézménybe. Cégeket látogatok, mert úgy vélem a személyes tapasztalat többet jelent, mint egy-egy statisztika. Igenis saját szememmel szeretném látni az épületek állapotát, még a mellékhelyiségek állapotát is. Az intézmény-bejárásról nemcsak elolvasom a hibajegyzéket, hanem meg is nézem, hova kellene még pénz. A négy ciklus alatt megismertek a kerület lakói. Megállítanak az utcán és a piacon, amikor a feleségem mellett cipelem a szatyrokat.

– *Újra elindul a választáson?*

– Szeretnék. Sok még a dolgom ebben a kerületben...

**„Elhivatottság, együttérzés, szolidaritás.
A szociális munkásnak ez a vagyona.”**

Vannak apró sikerek...

**Rivnyák Istvánné, az encsi
Családsegítő Szolgálat vezetője**

Arra is ígéretet kaptam tőlük, hogy továbbra is a mi intézményünkben kívánnak dolgozni. Helyismeretük, tapasztalataik okán nélkülözhetetlenek. A térség lakói szeretik és ismerik őket. Megbízunk bennük.

– Jelenleg ön az egyedüli diplomás szakember?

– Igen, de a kolléganők képzettség nélkül is, lelkiismeretesen és odaadóan végzik a munkájukat.

– Jelenleg mi a legfontosabb feladatuk?

– A szegénység enyhítése. Pályáztunk, ahova csak lehet. Az elmúlt évben a Gyermekétkeztetési Alapítványtól nagy értékű élelmiszert kaptunk, amit az önkormányzatokkal egyeztetve osztottunk ki. Van olyan hozzánk tartozó település, ahol a lakosság 99 százaléka roma származású. Nagyon nehéz a családok helyzete. Olyan a mélyszegénység, hogy ott nem is látunk kiutat. A gyerekek azért

nem járnak iskolába, mert nincs ruhájuk. Ha mégis elmennek, csak azért teszik, hogy ingyen ebédhez jussanak. Ez tragédia.

– Lelkiileg hogy lehet ezt feldolgozni? Ön a szociális munkásokat mindig azért csodálom, hogy képesek nap mint nap szembeülni a nyomorral, elesettséggel. Annyi pénz nincs, amivel ezt kompenzálni lehet.

– Meggyőződésem, hogy azok maradnak a szakmában, akik hivatásnak tekintik a szociális munkát. A bérünket a közalkalmazotti törvény alapján állapítják meg, és valóban nem annyi, ami inspiráló lenne. *Elhivatottság, együttérzés, szolidaritás. A szociális munkásnak ez a vagyona.*

– Nézzük egy napját: kimegy egy mélyszegénységben élő családhoz, majd haza, ahol kinyitja a melegvív csapját, ételt vesz ki a hűtőből, bekapcsolja a fűtést...

– Milyen körülmények között dolgoznak?

– Harminchat település önkormányzata társult. Sok az aprófalvas település, vannak köztük olyanok, ahol huszonhatan, harminchatan, hetvenen élnek. Megnehezíti a munkánkat a távolság. De hogy sikerről is beszámoljak: elértük, hogy a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatban dolgozó kollégák közül egyre többen vesznek részt oktatásban. Szociális szakemberek képzésére pályáztunk, és nyertünk. Ebből finanszírozzuk a képzést. Munkatársaink – a többi között – kapcsolatteremtő, önismereti, személyiségfejlesztő tréningeken vesznek részt. Azt hiszem, senki előtt nem titok, hogy Abaúj halmozottan hátrányos helyzetben van. A településeken jelentős a munkanélküliség, az országos átlag három-négyszerese.

– Bevált a kistérségi társulás szisztéma?

– Igen. Nemcsak a kiegészítő támogatások miatt, hanem mert így olcsóbb a működés is. Jelenleg még csak határozott időre szóló működési engedélyünk van, ugyanis nem tudtunk megfelelni a szakképzettség-re vonatkozó feltételeknek. Ám most, hogy már beiskoláztuk a kolléganőket, egyre realisabb, hogy megkapjuk a határozatlan időre szóló működési engedélyt.

– Könnyű volt meggyőzni a munkatársakat, hogy újra iskolapadba üljenek?

– Azt nem mondanám, hiszen többségük már nem fiatal, de végül mind a heten megértették, hogy miért fontos a képzés.

– Naponta megélem. A kollégákkal együtt rendszeresen szupervíziót szervezünk, esetmegbeszéléseket, konferenciákat tartunk, ahol kibeszélhetjük magunkat. De nemcsak alkalmanként, hanem naponta beszámolunk egymásnak az aktuális esetekről, és együtt törjük a fejünket, hogy miként tudnánk egy-egy családon, rászoruló emberen segíteni.

– Család?

– A férjem az egyik helyi Nonprofit Közhatalnó Kft.-nél dolgozik, az egyik lányom fodrász, a másik kozmetikus. De most a

szépségipar is nehézségekkel küzd. A szegény településeken nincs pénz luxusra.

– Mi jelent az ön számára sikerélményt?

– Vannak apró sikerek, de azok valóban apróak. Például, ha életvezetési tanáccsal tudunk egy családon segíteni. Elmondok egy történetet, amire szívesen gondolok. Van a körzetben egy nyolcgerekes roma család, amelyik putriban él. Amikor találkoztam velük, három ágyuk volt, se tűzhely, se hűtőszekrény... Döbbenet volt, amikor kimentünk. Azt azonban tudtuk, hogy milyen összegű támogatásokat kapnak, és

éreztek, hogy a naivságuk, a tudatlanságuk miatt képtelenek beosztani a pénzt. Nem ellitták, csak egyszerűen nem fogták fel, hogy van ma, és van holnap. Amikor ma volt, akkor mindent megvettük, ám holnapra nem maradt egy fillérjük sem. Azt kértem tőlük, hogy működjenek együtt velem három hónapig, és próbáljuk meg együtt beosztani a pénzt. Mondtam, zárjuk be a pénzt egy borítékba, és együtt nyissuk ki minden nap. Korrektek voltak. Nélkülem nem nyúltak a borítékba. Együtt mentünk vásárolni, mindig megkerestük a legolcsóbb árukat. Odáig jutottunk, hogy – az ésszerű gazdálkodás eredményeképpen – vettünk hűtőszekrényt, tűzhelyet, ágyakat. Ugyan ma is a putriban él a család, de már képesek beosztani a jövedelmeket. Rendszeresen megkeresnek, és tájékoztatnak a fejleményekről. Nemrég vettünk íróasztalt a gyerekeknek. Nekem ez sikerélmény, hiszen elértük a legfontosabbat: a gyerekeket nem kellett állami gondozásba venni. A családból kiemelés nagyon szomorú végjáték egy család életében.

– Mik a terveik a közeljövőben?

– A családsegítő gyermekjóléti szolgálatnál, a megszorító intézkedések miatt, nagy terveink nincsenek. Ha szinten tudnánk tartani a szolgáltatásokat, akkor én azt mondom: köszönjük szépen, jól vagyunk.

– Mennyiből gazdálkodnak egy évben?

– Százhetven millió az intézmény költségvetése. Ebből kilencféle szolgáltatást nyújtunk. Integrált intézmény vagyunk, tehát sokirányú a tevékenységünk: étkeztetés (egy ötszáz adagos főzőkonyhánk van), házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi gondozás, most már pályázati úton van az idősek nappali ellátása, idősek otthona, családsegítés, gyermekjólét. És erre van a százhetven millió forint. Ez évben hasznos volt az Út a munkához program, mert ez tette lehetővé, hogy bizonyos munkákra közmunkásokat mobilizáljunk. Ez megtakarítást jelentett a költségvetésünkben. Ha ez nincs, akkor a rendszer összeomlik.

– A polgármesterek mennyire együttműködőek?

– Azt nem mondom, hogy elzárkóznak, de vannak olyanok, akik nem támogatóak. Azt elvárják, hogy én mindenről tájékoztassam őket, de visszajelzést nem mindenkitől kapok. Pedig ilyen nehéz helyzetben sokat segítené az összefogás.

Legjobb Női Munkahely Díj 2009

A Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség a 2007-ben az *Egyenlő Esélyek Mindenki Számára Európai Év* tiszteletére elindított kezdeményezést a nagy érdeklődésre való tekintettel folytatja és pályázatot ír ki a *Legjobb Női Munkahely Díj 2009* elnyerésére.

A kezdeményezés célja, hogy – összhangban az Európai Unió esélyegyenlőségi ütemtervével és a Lisszaboni Stratégiával, továbbá az ENSZ Nők IV. Világkonferenciáján elfogadott célkitűzésekkel – rámutasson a nők foglalkoztatásának esélyegyenlőségi szempontján túl a nők alkalmazásának gazdasági szükségességére is.

Magyarország, amely nemzetközi és európai uniós összehasonlításban sem foglalt el eddig kiemelkedő helyet az esélyegyenlőség-vel kapcsolatos felmérésekben, a jelen projekt megvalósításával legjobb példaként szolgálhat az Európai Unió tagországai számára és világviszonylatban is.

A *Legjobb Női Munkahely Díj* célja, hogy olyan legjobb gyakorlatokat mutasson be, amelyeket más vállalkozások átvehetnek. A példaként szereplő vállalkozásokban a munkavállalók érdekeit is figyelembe véve sikerrel hangolják össze az üzleti érdekeket és a HR stratégiát, valamint fejlesztik társadalmi felelősségvállalási programjaikat is.

A *Legjobb Női Munkahely* pályázat kiírásával a Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség célul tűzi ki, hogy

- felhívja a vállalatok figyelmét arra, hogy a nők munkahelyi integrációja a versenyképesség szempontjából stratégiai kérdésnek tekintendő,

- feltérképezze a Magyarországon működő vállalatok körében a HR stratégián belül az esélyegyenlőség/sokszínűség megvalósítására tett intézkedéseket,

- előmozdítsa a nők munkaerő-piaci integrációjára és karriertervezésére irányuló legjobb gyakorlatok megismertetését

- és támogatást nyújtson, tanácsot adjon az esélyegyenlőség/sokszínűség, megvalósítására irányuló stratégiai és intézkedések kidolgozásában.

A *Legjobb Női Munkahely Díj* elnyerésére a Magyarországon működő vállalatok két kategóriában pályázhatnak: 30–250 munkavállalót foglalkoztató, valamint a 250-nél több munkavállalót foglalkoztató vállalatok.

A pályázat beküldési határideje: 2010. február 12.

A *Legjobb Női Munkahely* pályázat iránt egyre nagyobb a vállalatok érdeklődése: míg első alkalommal összesen tízen pályáztak, a 2008. október 17-én kihirdetett második pályázatra már ennek a duplája, húsz pályázat érkezett. A 2009 májusában megtartott díjátadó ünnepségen a 250-nél több munkavállalót foglalkoztató vállalatok kategóriájában az SAP Hungary Kft. vehette át az első helyezettnek járó díjat. A Thermal Hotel Aquincum Zrt. Ramada Plaza a 30-250 munkavállalót foglalkoztató vállalatok kategóriában ért el harmadik helyezést. Szegvári Katalin a két díjnyertes vállalat igazgatójával, Ablonczy Balázssal (SAP Hungary) és Fazekas Tamással (Ramada Plaza) beszélgetett.

Akkor tudunk jól dolgozni, ha jól érezzük magunkat a munkahelyünkön

Ablonczy Balázs, az SAP Hungary ügyvezetője

– *Hány nő dolgozik a cégnél?*

– A munkatársak körülbelül 30 százaléka nő. Ez az arány nemcsak az SAP Hungary-ra, hanem az egész világcégre igaz. Tehát az ötvenezer alkalmazottból közel tizenötezer a hölgy. Magyarországon százötven fölötti a női munkavállalók a száma.

– *Hányan vannak a vezető beosztásban?*

– A nyolc főből kettő.

– *Milyen szerepet játszottak, játszanak a nők az életében?*

– Van egy húgom, akihez éppen úgy, mint az édesanyámhoz és a feleségemhez, aki három gyermekünket neveli, erősen kötődöm. A nőket mindig is tiszteltem, és ez a tisztelet tovább erősödött bennem az egyetemen. Informatikai mérnöknek tanultam. Ezen a karon kevesebb nő végez, ám akik ezt a pályát választották, kiemelten megbecsültek voltak az egyetemen és később a szakmában is.

– *Nem inkább lekezelik őket?*

– Hát lehet, hogy kívülről igen, de aki belül van, az mindig megbecsüli azokat a nőket, akik ilyen nehéz pályát választottak, tudva, hogy a kisebbséghez fognak tartozni ebben a szakmában. A tankörünkben egyetlen lány volt, a huszonvalahány fiú között, és ő nagy népszerűségnek örvendett.

– *A mamája erős asszony? Vagy inkább gyöngéd?*

– Ő nagyon kedves, empatikus, gyöngéd asszony.

– *És a húga?*

– Hát a húgom, az a kishúgom. Ő sem erőszakos, de pontosan tudja mit akar, és mit nem.

– *Magyarul, nincsenek rossz élményei a nőekkel kapcsolatban.*

– Nincsenek.

– *Kezdem érteni a cég nőbarát politikáját. Vagy netán felsőbb utasításra figyelnek az átlagnál jobban a nőkre?*

– A cégnek van jó néhány globális kezdeményezése, ami pontosan azt célozza, hogy legyenek hölgy munkavállalóink. Az SAP informatikával foglalkozik, szoftverfejlesztéssel, szoftverértékesítéssel, implementációval. Itt nagyon sokszor kerülnek elő olyan problémák, leginkább a fejlesztés

Ablonczy Balázs korábban a Duna Elektronika Kft. ügyvezető igazgatója és társtulajdonosa volt. Ezt megelőzően a Magyar Telekom T-Systems üzletág vezető-helyetteseként jelentős szerepe volt az üzletág csoportba való integrálásában, valamint az egységes szolgáltatások stratégiájának kidolgozásában. A Xerox hazai és Adria régiójának ügyvezetőként dolgozott.

és az implementáció területén, hogy sok szemszögből, sokféle látásmóddal, különböző típusú gondolkodásmóddal próbáljuk megoldani a feladatokat, és ügyelünk arra, hogy ne mindig ugyanazok a logikus, egyszerű lépések sorjazzanak, amik inkább a férfiakat jellemzik. Gyakorta egy-egy, a nőktől inkább elvárható, kreatív gondolat segít egy feladat megoldásában. És mivel a mi munkánkban a kitarítás igen fontos tényező, a nők ebben is élen járnak. Olykor egy apró problémán kell hetekig rágódnunk, és ebben a nők türelme nélkülözhetetlen. Most például van egy kifejezetten nagy implementációnk, egy egyedi gazdálkodási rendszer felépítése, amit egy jelentős állami intézmény számára készítünk. Ezen projekt vezetője is egy hölgy, pontosan azért, mert kitartó munkával elérte, hogy közelebről ismerje az államigazgatás működését, így a termékünket le tudja fordítani arra a nyelvre, amire ott szükség van.

– Az SAP-nál kötött a munkaidő, vagy mint a multiknál általában, éjjel-nappal lehet dolgozni?

– Kötetlen munkaidőben dolgozunk. De ez is az egyik tényező, amitől jó, emberbarát és nem utolsósorban nőbarát munkahely vagyunk. Nem az a fontos, hogy reggel mikor csekkol be valaki, vagy délután mikor megy el, hanem az, hogy a feladatait megfelelően, korrektül elvégezze. És ebben a nők és a férfiak teljesen egyenrangúak, mind a pozíciókat, mind a lehetőségeket, mind a fizetésüket illetően.

– Jó néhány cégnél kifejezetten félnek a nőktől. Ha fiatal, akkor azért, mert majd lesz gyereke. Ha kicsit idősebb, akkor már van gyereke, aki beteg lehet... Mindez nem szempont önöknél?

– Dehogynem szempont. De ezt lehet kezelni. A vállalat filozófiájának egyik fontos eleme, hogy kellő számban kerüljenek nők a vállalathoz. Az állásbörzéken, toborzásokon kifejezetten keressük a hölgyeket. A következő feladat, hogy kitaláljuk, hosszú távon miként tartjuk meg azokat, aki jól dolgoznak. Ehhez tudomásul kell venni, hogy ők a családi életben többet vállalnak, mint a férfiak. Többnyire ők járnak szülői értekezletre, ők maradnak otthon, ha beteg a gyerek stb. Mivel nálunk a kitűzött célok és kulcsmutatóknak elérése, a feladatoknak az elvégzése a fontos, és nem az, hogy ki hány órát ül itt, mindenki

(a nők is) maga osztja be a munkaidejét. Egyébként a munkavállalóink több mint fele tud otthonról is dolgozni.

– És be sem jönnek, csak egy héten egyszer-kétszer?

– Megtehetnék, de általában nem ez a jellemző. Én is tudnék otthon dolgozni, de a nap nagyobb részében az irodámban, tárgyalásokon vagyok.

– A felesége dolgozik?

– Ő otthon van. Főállású édesanya. Három kisgyereket nevel, és nagyon hálás vagyok neki ezért.

– Mi történik, ha állapotos lesz az egyik dolgozójuk?

– Ha valaki nálunk bejelenti, hogy kismama, nem azon törjük a fejünket, hogy miként szabaduljunk meg tőle, hanem a vezetője leül vele beszélgetni arról, hogy mik a tervei, mennyi ideig akar otthon maradni. Miután szült, attól függően, hogy mennyi időt tervez a babával otthon lenni, vagy ideiglenesen helyettesíti valaki, vagy új munkatárs veszi át a helyét. Egyébként az SAP-kismamák megtarthatják az e-mail címüket, eléri őket a belső hírlevél, tudják, hogy mi történik a vállalatnál. Benne maradnak a vállalat életében. A HR vezetők havonta, kéthavonta föl hívják őket, és beszélgetnek velük. Nem azt mondom, hogy nem fordult már elő, hogy valaki nem pontosan a korábbi munkakörébe jött vissza, de mindenképpen képességének megfelelő munkát kap.

– Amikor jelentkezik valaki, megkérdezik, hogy akar-e gyereket szülni?

– Nem szoktunk ilyet kérdezni. A pénzügyi területünkön az utóbbi háromnegyed évben három hölgy lett kismama, ami némi fennakadást okoz a napi munkavégzésében, de ez azért nem megoldhatatlan akadály.

– Nem véletlenül kérdeztem a magánéletéről. Mert akinek három gyermeke van, akiket főállású anya nevel, az minden bizonnyal, másképp néz egy női dolgozóra, mint egy macsó agglomeráció.

– Biztosan szerepet játszik ez is, de erős a cég kultúrájának motivációja is. Akkor tudunk jól dolgozni, ha jól érezzük magunkat a munkahelyünkön. Követelni is attól lehet, akinek, ha rá szorul, engedményeket adunk és segítünk.

Az SAP az üzleti szoftvermegoldások vezető nemzetközi szállítója olyan alkalmazásokkal és szolgáltatásokkal, amelyek több mint 25 ágazatban segítenek a különböző méretű cégeknek a legjobb működés elérésében. A cég a világ 120 országában több mint 92 000 ügyféllel rendelkezik. Az SAP részvényeit a világ több tőzsdéjén jegyzik, így a frankfurti és a New York-i (NYSE) tőzsdén is.

Az SAP Hungary Kft. a hazai informatika egyik legnagyobb szoftver cége, amelynek fejlődése a hazai üzleti és gazdasági körökben igazi sikertörténetnek számít. A magyar piacon közel két évtizede jelen lévő cég nem csupán a magyar nagyvállalatok közel 60 százalékának üzleti megoldásszállítója, hanem az elmúlt évek során a kis- és közepes vállalatok megbízható partnerévé is vált. Nagyvállalati termékeit széles körben használják a versenyszféra mellett az államigazgatásban, a közszolgáltatásban, az egészségügyben és a felsőoktatásban is, míg kis- és közepes vállalatokat megcélzó portfóliója (az SAP Business All-in-One és az SAP Business One rendszerek) bármilyen méretű és bármely iparágban tevékenykedő cég üzleti folyamatait képes hatékonyan irányítani. A jelenleg Magyarországon mintegy 500 főt foglalkoztató SAP Hungary Kft. tanácsadási és oktatási tevékenysége is hozzájárult ahhoz, hogy az SAP mára a magyar informatikai piac egyik meghatározó szereplőjévé váljon.

– Kinek jutott eszébe, hogy pályázzanak a nőbarát munkahely díjra?

– A HR területünk javasolta, hogy pályázzunk. A pályázati anyagban nagyon sok dolgot leírtunk magunkról, és az értékelés során kiemelt értékkel figyelembe vettük azokat a kérdőíveket, amelyeket a nálunk dolgozó nők töltöttek ki.

– Miért fontos a cím, amit elnyertek?

– Mert azt jelzi, hogy nálunk jó dolgozni, nem csak a nőknek, mert az SAP nem csak női munkahely.

Az édesanyám egy családi ebéden annyit mondott: – Látod kisfiam, ugye milyen nagy szükség van a nőkre!

Nem csak a díjért pályáztunk

Fazekas Tamás, a Ramada Plaza Budapest ügyvezetője

– Egy elegáns, főleg külföldiek látogató szálloda, mit profitál egy ilyen díjból? Ettől nem lesz nagyobb bevétel, ennek nincs reklámértéke. Vagy mégis?

– Van reklámértéke. Miután elnyertük a díjat, többen is megkerestek bennünket, és jelezték, hogy olvasták a hírt. A m ű g y n e m véletlenül tet-

tük fel a honlapunkra is. Egy ilyen elismerésnek promóciós értéke van. Hogy mennyit hoz a konyhára, azt nem tudom egzakt módon mérni, de mi nem csak a díjért pályáztunk. Amióta én itt vagyok, két éve, az egyik legfontosabb feladatomban tekintem, hogy az itt dolgozó embereket kicsit jobban motiváljam. Egy szálloda nem futószalag, aminek a végén lejön egy áru. Itt a nap minden pillanatában a legkülönbözőbb hangulatú, természetű embereket kell kiszolgálni. És nem lehet szempont, hogy az itt dolgozóknak éppen jó vagy rossz kedvük van.

– Anyukája mit szólt ahhoz, hogy a fia nőbarát munkahelyet vezet?

– Az édesanyám egy családi ebéden annyit mondott: – Látod kisfiam, ugye milyen nagy szükség van a nőkre?

Fazekas Tamás Végzettség: NBA diploma, Gazdasági Főiskola – Idegenforgalmi és Vendéglátó szak. Munkahelyek: Ramada Plaza Budapest – vezérigazgató, Corinthia Grand Hotel Royal – értékesítési és marketing igazgató, Hilton Hotel Budapest – kereskedelmi igazgató asszisztens, Hilton Hotel Dusseldorf – pénzügyi értékesítési manager, Hilton Hotel International London Fidelio – értékesítés és vendéglátás gyakornok. Családi állapot: 39 éves nős, két gyermek apja.

– Hány nő dolgozik a szállodában?

– A személyzet több mint a fele, mintegy 80 fő, a menedzsmentben hatan vannak. A nálunk dolgozó nők pályázathoz csatolt kérdőíven visszaigazolták törekvéseinket. A nekik nyújtott kedvezmények, esetenként ajándékok, mind azt szolgálják, hogy magabiztosan végezzék munkájukat, érezzék fontosságukat. A kismamák kezét sem engedjük el. Mondok egy példát: egy kolléganő, aki határozott idejű munkaszerződéssel dolgozott a szállodában, egy napon, nem sokkal a szerződés lejáta előtt, bejelentette, hogy kisbabát vár. Pontosan tudtam, hogy minimum egy évig nem számítha-

tunk a munkájára, mégis úgy döntöttem, hogy határozatlan időre, újra kötöm vele a szerződést.

– Sok vezető inkább örülné annak, hogy a szerződés lejártával megszabadul tőle.

– Igen ám, de ez a hölgy az értékesítési területen kiválóan dolgozott. Tehát nem az én jóindulatomnak, hanem saját magának köszönheti, hogy a szülés után is itt akartuk tartani. Ezért véglegesítettük.

– Mit szóltak az itt dolgozó nők a díjhoz?

– Egy kicsit félve mutattam meg nekik, mert éppen megszorítások voltak a cégnél, de úgy láttam, örültek az elismerésnek.

Részlet a Ramada Plaza Budapest pályázatából

Cégünk minden különleges adottságokkal rendelkező női munkatársat különös figyelemmel kezel. Arra törekszünk, hogy az adott helyzetben a nők számára a legjobbat nyújtsuk. A visszatérő anyukáknak minden esetben az eredeti munkakörét próbáljuk fenntartani. Ez abban nyilvánul meg, hogy az adott kolléganő helyére csak határozott időtartamra alkalmazunk új munkatársat. A megváltozott munkaképességűeknek is igyekszünk a megváltozott helyzethez megfelelő munkát felajánlani. A újszülött kicsiket pedig minden esetben megajándékozunk.

Anyagi lehetőségeink a múltban nem engedtek nagyobb teret a női esélyegyenlőség növelése érdekében. Szervezetünk jelenleg azonban a lehetőségekhez mérten mindent megtesz annak érdekében, hogy az esélyegyenlőség egészségesen működjön a szállodában. A magasabb női foglalkoztatási arány is mutatja, hogy mennyire nyitottak vagyunk a női munkaerő foglalkoztatásában. Ennek megfelelően alakítjuk munkakörülményeinket, és hang-

súlyt fektetünk a nők tiszteletére is. Minden évben nőnap alkalmával megvendégljük őket éttermünkben, ahol a pompás menüt a vezetőség férfi tagjai szolgálják fel. Ajándék is párosul az ebédhez.

Vezetőink a beosztások elkészítésekor mindig törekednek figyelembe venni azt, hogy minél jobban összeegyeztethető legyen a munkabeosztás a családi élettel. Fontos, hogy anyukáink kényelmesen tudják megoldani a gyereknevelést és betegség esetén is rugalmasan kezeljük a távollétet.

A Legjobb Női Munkahely Díjra csak egy olyan vállalat érdemes, ahol a szervezeti kultúra támogatja a nemi szerepek differenciáltságának csökkentését. A mi kultúránkról elmondható ez, hiszen a szervezeti kultúra vizsgálatunkból ez egyértelműen kiderült. A GLOBE kutatás egyik dimenziója ugyanis a nemi szerepek differenciáltságát vizsgálja a vállalatnál. Ebből megtudhattuk, hogy a nemi szerepek csökkentésére törekszünk, és a jövőben még inkább ezt szeretnénk. Jelenleg a női vezetők száma is igen magas, akik bére igazodik a férfi vezető beosztású

kollégáikhoz. Tehát ebben sem teszünk különbséget.

Mindez azt mutatja, hogy olyan irányba tartunk, ami mindenképpen támogatja a női egyenjogúságot és esélyegyenlőséget cégünkönél. Ez a díj segítene az emberek tudatában ezt megerősíteni.

– Sok embert kellett elküldeni?

– A szakszervezettel egyetértésben, arra törekszünk, hogy mindenki megőrizhesse a munkahelyét, és ezért inkább időnként rövidített munkaidőt alkalmazunk. Például a szakszervezettel való folyamatos kapcsolattartás eredményeképpen a dolgozók 1-1 napra fizetés nélküli szabadságra mentek, ami 150 ember esetében jelentős megtakarítást jelentett. Ezzel sikerült elkerülni a drasztikus létszámleépítést.

– Ez nem magyar tulajdonú szálloda.
– Máltai a tulajdonos.

– Öpártolja a nőbarát törekvéseket? Né-
tán kizárólag a bevétel érdekeli?

– Persze, első szempont a bevétel, de nem ebben merül ki az érdeklődése. Ezért is vesz részt egy belga szervezet

jótekonysági tevékenységében, amely beteg gyerekek utaztatását vállalja. Pozitívan fogadta azt is, hogy a nőbarát munkahely díjra pályáztunk. Az eredmény pedig bekerült a nemzetközi szállodalánc hírlevelébe.

– Nehéz ebben a gazdasági helyzetben szállodát vezetni? Nagyon érzékelhető a válság?

– Igen. Ezért még fontosabb, hogy a vendégek igényeinek a legmagasabb színvonalon feleljük meg. Az energiánk legnagyobb részét az emberi erőforrás kezelése teszi ki. A maximumot kell kihozni a kollégákból, anélkül, hogy embertelenül hajtanánk őket. És közben persze arra is oda kell figyelni, hogy nekik sem könnyű az életük. Mivel a bevételek jelentő-

sen csökkennek, nagyon kreatívnak és flexibilisnek kell lenni, hogy ha már bevételt nem lehet növelni, akkor a költségeket tudjuk csökkenteni. Ezért is örülök a díj házon belüli fogadtatásnak. Nagy szó, hogy a nehéz helyzetben nem a fejemhez vágják, hanem azt jelezték, minden gond ellenére, jó itt dolgozni. Nőnek, férfinak egyaránt. Nem tudják egymást pótolni, mert például egy női mosoly a recepcióban, vagy bárhol a szálloda területén, néha mindennél többet jelent. Nem az a lényeg, hogy bombázó nők futkossanak a szállodában, hanem hogy olyanok foglalkozzanak a vendégekkel, akiknek a kisu-gárzása, egy-egy megnyugtató szava, pillantása néhány napra otthonná varázsolja a vendégeknek a szállodánkat. A nők hatodik érzéke pótolhatatlan.

Az anyagi javaknál előbbre való, hogy az ember becsülhesse önmagát

Ignác Józsefet 2006-ban választották meg az ormánsági Besence polgármesterének. Vele készített életinterjút Szále László újságíró a hamarosan megjelenő Vakmerő remények című kötetébe. A könyv tizenöt cigány származású értelmiségi életét, munkásságát mutatja be, melyből az Ignác Józseffel készült beszélgetésnek a faluról és az önkormányzati munkáról szóló részletét közöljük.

– Főállású polgármester?

– Nem, főállásban az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány dél-dunántúli programvezetője vagyok.

– Mit tehet a polgármester egy 150 lakosú kis faluban, ahol nincs iskola, s alig van munkahely?

– Sokat. A legelső és legfontosabb: az embereket hozzásegíteni a mentalitás- és szemléletváltatáshoz. Ez a legnehezebb is: fölrázni az embereket az apátiából, hogy elhiggyék, van kiút, érhetünk el eredményeket. Azzal kezdjük, hogy a falubuszunkkal elmentünk tanulmányútra, fölkerestünk olyan településeket, ahol jó példákat láthattunk, ahol már jutottak valamire, s lassan a besencei emberek is elhitték, hogy itthon mi is képesek lehetünk hasonlóra.

– Például mire? Hogyan lehet munkahelyet teremteni, ahol erre esély sincs?

– Munkahely nincs, de munka mindenhol van. 2007-ben körülnéztünk, s számba vettük, milyen lehetőségeink vannak. Megkérdeztük az embereket, aztán kidolgoztunk

egy tervet, mely több irányt is megjelöl, arra megyünk majd, amerre lehet. A lehetőségek közül az első a mezőgazdálkodás, a második az ökoturizmus fejlesztése – gyönyörű a táj, érintetlen a természet –, a harmadik az ipar: elsősorban az építőipar, illetve a mezőgazdasági termékek földolgozása jöhet szóba. Először is szerveztünk egy építőipari képzést. A „tanterep” a saját házaik voltak. Az önkormányzat adott kamatmentes kölcsönt, ők pedig szakmai gyakorlat közben megjavították, fölújították a saját házaikat.

– Honnan volt pénz rá?

– Az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány (OFA) Kisfalu programján nyertünk 41 millió forintot. A munkanélküliséget orvosolni kívánó programok általában féloldalasak. Többnyire csak a képzésre koncentrálnak. Ami jó a képző intézménynek, mert bevételt hoz neki, s jó a képzésben részt vevőnek, mert közben támogatást kap. De utána is csak munkanélküli lesz. Képzettebb munkanélküli.

– Gondolhatják a munkától elszokottak, hogy könnyebb tanulni pénzért, mint dolgozni, nem?

– Gondolhatják, egyesek biztosan gondolják is, de az emberek nem ostobák. A segély nem ad büszkeséget, méltóságot senkinek. Amikor a képzésben részt vevők a falat vakolták, festették, a tetőt javították, átéreztek: de jó, hogy ezt megtanultam, de jó, hogy értéket állítok elő. S egy ember életében az életminőség szempontjából mindenféle anyagi javaknál előbbre való, hogy becsülhesse önmagát. Persze, rendkívül nehéz őket kibillenteni a megszokottból, s ennél csak egy nehezebb van, életben tartani a lelkesedésüket. Volt olyan pillanat, amikor úgy éreztem, bukik az egész. Több-ször majdnem föladták: minnek erőlködni, a segélyt így is, úgy is megkapjuk. Egy hétig általában viszi őket a lendület, a lelkesedés, de itt hét hónapig kellett következetesen, fegyelmezetten végigcsinálni a tanulást is, a munkát is. Aztán amikor kezdtek jönni az eredmények, akkor kezdték elhinni, hogy mégiscsak érdemes. Mondták: de szép lett az ő háza, s akkor már egyúttal mindenki a sajátjára is gondolt.

– Most már szépek a házak, de miből fognak bennük megélni az emberek?

– A következő nagy tervünk a kertészet. Minden porta végében nagy termőföld húzó-dik száz-kétszáz méter hosszan. A téeszidőkben ezeket művelték háztáji módjára. A téesz traktora föl-szántotta nekik, ők pedig ott megtermelték a család zöldség-gyümölcs szükségletét. Amióta nincs téesz, ezek a földek parlagon hevernek. Most komplex szerződést kötöttünk a sellyei Mezőgazdasági Szakközépiskolával, az ő gépeik fogják föl-szántani a földeket, ezen kívül ők adják lakosainknak az elméleti képzést – erre kaptak

EU-s pénzt –, s később, ha már beindult a termelés, nálunk lehet majd a szakközépis-kola tankertészete.

– *A földek kinek a tulajdonában vannak, és mi lesz a terméssel?*

– A házak végében lévő földek, mindenkinek a magántulajdonában vannak. Az önkormányzat ezeket bérbe veszi, s megszervezi rajtuk a munkát úgy, hogy tulajdonképpen mindenki a saját földjét műveli. Sok önkormányzati segítséggel: képzés, fóliasátrak fölállítása, közös értékesítés stb.

– *Miből lesz erre az önkormányzatnak pénze?*

– Az egész az OFA Kisfalu programra épül. E mellett EU-s forrásból nyertünk 54,6 millió forintot, melynek ötödét lehet beruházásra és eszközvásárlásra fordítani. 18 millióba kerül az inkubátorház, amely-

ben lesz hűtőház – vagy legalábbis hűtőkamra – és raktár, ahol a megtermelt élelmiszert föl tudjuk dolgozni, csomagolni és tárolni az elszállításig. Ebből a pénzből vesszük meg a fóliasátrakat, az irodai számítógépeket stb.

– *Gyönyörű terv, de félek, nem lesz könnyű végigvinni. Milyen nehézségekkel számol elsősorban?*

– Azt biztosan nehéz lesz az embereknek földolgozniuk, hogy a saját földjükön, a saját kezükkel végzik a munkát, a termést mégsem vihetik haza. Aztán az, hogy nem mindenki viszonyul egyformán a munkához. De bízom a többségben, abban a magban, amely már belekóstolt a sikeres tanulásba és munkába, és képes lesz magával vinni azokat, akik már régebben kiestek a munkából. Szervezetileg is el kell válasz-

tani a felelősségi köröket, hiszen ez egy érzékeny és törékeny struktúra, egyetlen gyenge láncszem tönkre teheti az egész közösség erőfeszítéseit. De minden szervezeti egység az önkormányzat tulajdonában lesz. Az igazán új ebben a rendszer-szerűség, hogy minden elem egy másikra épül: munka, tanulás, termelés, környezetfejlesztés – s mindennek betetőzéseként az igényszint emelkedése és az életminőség-javulás.

– *Mivel lenne elégedett polgármesteri ciklusa végén?*

– Ha megvalósulna, amit elmondtam, s bebizonyíthatnánk azt a nyilvánvaló tény, hogy ugyanolyan körülmények között a cigány gyerek ugyanolyan teljesítményre képes, mint a nem cigány, s hogy ez igaz egy egész falu lakosságára is.

Egy csodás este a Szépművészeti Múzeumban

Érdi Tamás 30 éves

Őnem világtalan, csaknem látja azt, amit mi, de lát sok más, amit mi, látók nem. Lát egy olyan világot, amit csak a legnagyobbak, s ahova, mi civilek csak néhány percre juthatunk be, ha Tamást muzsikálni halljuk.

Én csak írni tudok, de Tamás ujjaival az Isten üzen – írta Szabó Magda.

Tamás a kerek évfordulót a Szépművészeti Múzeumban barátaival, tisztelőivel, rajongóival ünnepelte. Szünni nem akaró taps fogadta a produkciókat. A koncerten Tamás nem sokat beszélt, nem úgy a két világhírű zongorista Vásáry Tamás és Kocsis Zoltán, valamint Törőcsik Mari, akinek tolmácsolásában az ifjú zongorista kis korában az első meséket hallgatta. A művészek szuperlativuszokkal jellemezték a fiatal művészt, aki akár New York-ban, akár egy itthoni kis településen

játszik, ugyanolyan intenzitással, átéléssel tolmácsolja a zeneirodalom remekműveit. Kocsis Zoltánt még nem láttuk ilyen mosolygónak és gyöngédnek. Vásáry Tamás pedig izgalmas művészi titkokat osztott meg velünk. Hogy miként válik a fogyatékoság erényre?

Az egyik ok talán az lehet, legalábbis Törőcsik Mari szerint, hogy amit a sors egyik kezével elvett, azt a másikkal pótolta. Tamás a látás helyett istenáldotta tehetséget kapott. Na és persze nagyszerű tanárokat és szülőket, akik nem siránkoztak azon, hogy fiúk más, mint a többi gyerek, hanem minden erejükkel segítették őt, hogy más legyen, mint a többi gyerek. E kivételes adottságokkal megáldott Kis Hercegnek alárendelték magukat és a pályájukat. Évekkel ezelőtt azt kérdeztem a szülőktől, mikor sírt, panaszkodott, hisztizett utoljára Tamás. A mai napig nem kaptam választ a kérdésemre, ugyanis ilyen esetre nem emlékeznek...

Jól csak a szívével lát az ember...

Beszélgetés Érdi Tamással

– *Mint nemlátó, mit tapasztal, mennyire segíti önt és sorstársait a társadalom?*

– Erre sajnos nem tudok igazi, komoly választ adni. Ehhez sokkal többet kellene tudnom a sorstársaim életéről, én azonban egy eléggé zárt világban, a muzsika világában élek. Azt tudom, hogy én rengeteget kaptam az egyes emberektől, de hogy mit kaptam, vagy mit kapok a „társadalomtól”, azt nem tudom. Amennyi a sorstársaimtól eljut hozzám, abban sok a panasz: nekem is, ha nem a születéssel élnek, havi harmincháromezer forintból kellene megélnem, és ez bizony nem lenne könnyű. Én persze másként élek, hiszen sokat koncertezek itthon is, külföldön is, de aki ezt nem teheti, annak bizony nagyon nehéz lehet.

– *Hogyan tanulja meg a zenedarabokat?*

– Van egy csodálatos tanárnőm, Becht Erikának hívják, 8 éves korom óta ő az, aki tanít és irányít. A darabok szövegét velem tanulom, és a művek kidolgozása is részben velem történik. Kezdetben játszottunk: meghallgattam tőle néhány ütemet, aztán megpróbálta kitaláltatni velem, vajon hogyan folytatnám. Remek játék volt, mert hol sikerült, hol nem. Ez persze csak a nagyon dallamos műveknél vált be. Amikor már modernebb szerzőkre, nagyobb darabokra került sor, ez már nem működött. Azóta már kidolgozott számomra egy speciális módszert: elmeséli a kottaképet, s így az ő szemével látom én is a zeneművet. Ilyenkor a képzeletem működik, de ez nagyon is bevált, mert ezzel a módszerrel remekül tudom rögzíteni nemcsak a hangokat, hanem a darabok struktúráját is. A Braille-kottákat nem használom. Részben pontatlanok, másrészt nagyon lassan lehetne belőlük tanulni, mert ha az egyik kezem a kottát olvassa, akkor hogyan zongorázzak?

– *Sokat utazik, mi jelent élményt számára külföldön?*

– Sokat utazom – szerencsére, teszem hozzá, mert imádok csavarogni a világban. Persze sosem egyedül, valaki a születésem közlő mindig kísér, de az a legjobb, ha mindhárman mehetünk. A világ izgalmas: tele élményekkel. A születésem mindig elmesélik, merre járunk, mi ott az érdekes, és egyébként is az idegen világ új szokásokkal, új történelmi ismeretekkel, új ízekkel, új illatokkal vár, és persze egy új, ismeretlen közönséggel, amelynek nem lehet csalódást okozni. Ez nagy kihívás és nagy felelősség – de éppen ettől izgalmas.

ÉRDITAMÁS egy hibás inkubátor kezelés következtében elvesztette a látását. Zenei érdeklődésére hamar felfigyeltek. Tanárai Becht Erika és Kollár Zsuzsa egy speciális módszerrel „lát-hatóvá” teszik számára mindazt, ami a kottában található. 15 éves, amikor először sikert arat a Budapesti Tavaszi Fesztiválon Vásáry Tamás vezényletével Mozart *A-dúr zongoraversenyével*. 19 éves korára megjelenik két Mozart CD-je, ugyancsak a „mester”, Vásáry Tamás irányításával. Kroó Tanár Úr figyelme és rendszeres kritikái elismerése, nagy lendületet ad rendkívüli munkájához. 17 éves, amikor Moszkvában első helyezést ér el a Louis Braille Nemzetközi Zongoraversenyen, majd felvételt nyer a Bécsi Zeneakadémiára, ahol Joó Imola tanítványa. 2002-ben a Torontói Royal Conservatórium ösztöndíjasaként művészdiplomát szerez Leon Fleisher tanítványaként. 2002 óta részt vesz Rév Livia mesterkurzusain Párizsban. 15 éves kora óta Vásáry Tamás is rendszeresen foglalkozik vele. Torontói tanulóévei alatt játszott a Torontói Szimfonikusokkal, az Izlandi Szimfonikusokkal fellépett a Carnegie Hallban, a Lincoln Centerben. Játzott Amerika, Kanada és Európa számos nagy városában. Legutóbb Londonban a Barbican Központban, Vásáry Tamással Mozart kézzongorás versenyművét játszotta.

– *A papája még ma is olvas esténként?*

– Igen, ez szinte szertartássá vált nálunk. A vacsora nem telhet el anélkül, hogy ne folytatnánk az előző napi történetet. Már száznál több könyvem van kazettán, mert mindig felveszem, amit édesapám olvas. Most Zola *Patkányfogóját* „olvassuk”, de már túl vagyunk megannyi klasszikuson. Az az igazság, hogy nagyon szeretem az irodalmat, mert ezen keresztül talán a történelmet, a másik szenvedélyemet is jobban megismerem, mintha csak tankönyveket vagy lexikonokat olvasnék az interneten. Így szebb is, érdekesebb is, mert a mozaikokból nekem kell összeraknom, mi is történt egykor a világban.

2000-ben másodkiadásban nagy sikert arat Kanadában két Mozart zenekari CD-je.

2003-ban megjelenik Schubert szólólemeze, amiért komolyzene-kategóriában Gundel-díjjal jutalmazták.

2004-ben pedig Chopin CD-je lát napvilágot.

2005 februárjában, a Művészetek Palotájában nagy sikert aratott koncertje a Palota első komolyzenei lemezeként DVD-n is megjelenik.

2006-ban Bartók és Liszt legkedvesebb műveivel jelentkezik új szólólemezzel, majd harmadik kiadásban mindkét Mozart CD-je napvilágot lát. Szólólemezei a Hungaroton gondozásában jelennek meg.

Itthon szinte minden Szimfonikus zenekarral játszott már, 2007-ben Kocsis Zoltán felkérésére Pécsen a Pannon Filharmonikusokkal Chopin zongoraversenyt, Budapesten a Nemzeti Filharmonikusokkal Mozart d-moll zongoraversenyét játszotta.

2008-ban megkapta a 30 év alatti tehetséges fiataloknak járó Junior Prima Díjat, ami hazánkban az egyik legnagyobb elismerésnek számít. 2008 decemberében a New York-i ENSZ Palotában ő adott koncertet a Fogyatékosok Nemzetközi Világnapján. Eddig 23 országban koncertezett.

– *Mi jelent pihenést, kikapcsolódást?*

– Sajnos az én hivatásom teljes embert kíván, ezért a napi hat-hét órás tanulás, és gyakorlás elengedhetetlen. Nincs vasárnap! Legfeljebb egy-egy koncert után lazít kicsit az ember, mondjuk egy teljes napot, de többet sosem. Az esték viszont szabadok: színházba járunk és társaságba főként, meg persze, Operába, koncertekre. És nagy barátom az internet: esténként híreket hallgatok, műsorokat töltök le, és levelezek, mert a programom hangosan beszél, így egyszerű és gyors a használata. Rengeteg levelet kapok, ezekre meg válaszolni öröm és kötelesség is egyben. Remek barátaim vannak a neten.

– *Tervek?*

– Nincsenek terveim, csak dolgaim vannak. Ezen a pályán nem én csinálom a terveket, hanem mások, aztán én vagy szerepelek az ő terveikben, vagy sem. Nekem annyi tervem lehet, hogy megtanulom-e ezt vagy azt a darabot, meg annyi, hogy ezt hogyan játszam el, ha arra kerül a sor. A többi nem rajtam múlik. De ha már a tervekről beszélünk: hihetetlen boldogság, ha érzékelem a koncertterem mozdulatlan csendjét. Ilyenkor érzem, hogy nem dolgoztam, nem kínlódtam hiába. Ha az ember örömet tud szerezni sok-sok embernek, nos, ennél jobb érzés nincs. És az a tervem, hogy ezt még sokszor megtegyem.

„Érdi Tamás fiatal kora ellenére, máris érett, nagy, bölcs muzsikus. Játéka alapján úgy gondolom, Fisher Annie lehet egyik példaképe. Csodálatos egyszerűséggel természetességgel játszik, zongorahangja telt, dallam- és formaérzéke bámulatos. Hihetetlen munkát végezhetett eddig, amíg erre a szintre eljutott, hiszen a születésétől fogva vak, mégis, amikor halljuk őt, nyomát sem érezzük semmiféle küzdelemnek. A technika tökéletesen biztonságos, a gyors futamok gyöngyözően peregnek, a lassú tétel melódiai beszédeselek, költőiek. Így csak az elhivatottak muzsikálhatnak, azok, akiknek anyanyelvük a zene, Mozart zenéje.” – KOVÁCS Sándor: Új Zenei Újság. Bartók Rádió.

Mi öregedtünk, ő fiatal maradt

Halász Judka

a legnagyobb bajban éppen olyan nyugalmat sugárzott, mint a gyerekeknek a színpadról. Három rendkívül súlyos helyzetben van túl. Másnak egy is sok lenne. Ő pedig angyali türelemmel meséli hogyan bírta ki, mint ahogy balesete, betegségei idején is nyugtatótt másokat. Honnan az erő?

A Rózsa János rendezte *Csiribiri* című koncertfilmje újabb bizonyosság fáradhatatlanságára. A film Halász Judka szemszögéből látatja, mi történik a nézőtérén. És mi nézők egy időre „kicsukjuk” a világot, elfelejtjük a hétköznapiakat, tisztára mossuk a lelkünket a filmből áradó szeretettel.

Ülünk a kávézóban, és éppen elkezdénk a beszélgetést, amikor hozzánk lép egy huszoneves fiú. – Láttam a *Csiribiri* filmet nagyon tetszett. Szeretném, ha az unokahúgaimnak dedikálna egy képet. Nekem már van. Tetszik rám emlékezni? A győri koncerten találkozunk... – Ismerős az arca, de tudja nagyon sok gyerekkel találkozom... – válaszolja türelmesen Halász Judka, és készségesen dedikál.

– *Kérem, mutasd meg a noteszed.*

– Decemberben két estét játszom a Víg színházban és 27 koncertem lesz az országban.

– *Nagyon fárasztó lehet.*

– Nagyon szeretem a gyerekeket, és feltöltődöm a velük töltött idő alatt.

– *Még mindig te vezetsz a vidéki utakra?*

– Csak ritkán adom át a volánt az egyik zenész kollégámnak. A férjem mellett nem félek az autóban, de másokkal bizalmatlan vagyok...

– *A Víg színházban már hagyományosak a koncertjeid.*

– Úgy kezdődött...

– *A Pesti Színházban kezdődött, ahova én is jártam a kislíttal...*

– A színházam felajánlotta a társulatnak, hogy akinek van önálló estje, az a Pestiben bemutathatja... Aztán akkora volt az érdeklődés, hogy átmentünk a Vígbe.. Úgy hallom, idén a megszokottnál is nagyobb az érdeklődés...

– *Sokfelé jársz, a koncertfilmben igazán nagy szegénységben élő falvakban is készültek felvételek.*

– Ezek jótékonysági koncertek voltak. Szándékosan kerestünk olyan helyszíneket, ahol ennivalóra is alig telik a családoknak. A szívem szakad meg, amikor olyan gyerekekkel találkozom, akik még soha nem tették ki a lábukat a falujukból.

Szipognak, könnyeznek a nézők, nagymamák, nagypapák, fiatal anyukák, kissé szemérmesebben az ifjú apák, a filmbéli koncerten és a mozi nézőtérén, amikor Halász Judka azt énekl:

*Lehet, hogy tévedek, de olyan ismerős vagy nekem
Találkoztunk mi már valami vidám zenés helyen
Nem emlékszem pontosan, hiszen nagyon rég lehetett
és nem ült melletted még az a tündéri kislány*

*Óh igen, valamit sejték én, bár biztos nem vagyok
Sok-sok évvel ezelőtt te ültél éppen ott
Ugye te voltál az a kislány, aki hangosan énekelt
és nem is vetted észre talán, hogy mindenki rád figyelt
Én énekeltem egy dalt és te énekelteél velem
A lámpák fénye felragyogott csillogó szemedben*

*Ha a gyerekekre nézel, látod, az idő hogy szalad
hiszen minden változik, de a dal ugyanaz marad
Látod, nekem is már régen felnőtt a kislíttal
és nem múlt el felettem sem az idő nyomtalan
De sosem fogynak a gyerekek, akik kérem szüntelen:
hogy Judka néni legyen szíves, énekelj nekem!*

– *Nagyon szép a film plakátja...*

– Mint a díszlet... A jelmez- és díszlettervezőt kicsi kora óta ismerem. Egyszer kaptam egy levelet Isztambulból, amiben arról írt egy magyar házaspár, hogy a gyerek magyar nyelvtudását az én dalaim segítségével igyekeznek megőrizni, és ezért nagyon szeretnék, ha meglátogatnám őket. Kicsit meglepett a meghívás, de válaszoltam nekik. Megírtam, hogy én nem repkedhetek csak úgy a világban, mert van egy kisfiam, és a szabad időmet vele töltöm. Sebaj, válaszolták, akár két hétre is várnak a gyerekemmel. Kiderült, hogy a papa a helyi Malév kirendeltség vezetője volt. Nos, az a kislány, Kovács Ivett, akit a Boszporusz partján megismertem, ma már jeles díszlet- és jelmeztervező. Ő az, aki a filmben látható mesevilágot varázsolta a színpadra. De még a fellépő pólómat is ő festette ki, hogy passzoljon a díszlethez.

Generációk nőttek fel Halász Jutka dalain. Mi öregedtünk, ő fiatal maradt. Ahogy egy kritikusa írja: égbeszökő könnyedséggel röpköd a színpadon. *Minden felnőtt volt egyszer gyerek*, Halász Jutka az maradt. Ha nem tudná az ember, hogy az ő szobájában jár, azt is lehetné, valamelyik kis rajongója a vendéglátó. A sarokban, a szekrény tetején üldögélő babáknak, állatkáknak megvan a maguk története. Az egyik babát Szikszón kapta egy iskolában. A „többiek” a balesete után jöttek a házhoz, rajongó gyerekektől, kollégáktól, barátoktól. A lila elefánt Gálvölgyi János ajándéka, a borz Kern Andrásztól való, a rózsaszín maci pedig egyenest Los Angelesből érkezett, Jutka amerikai barátjától.

Halász Jutka nem tarja magát énekesnőnek, ő csak énekel... És játszik színházban. Bámulatos könnyedséggel lépett át a naiva szerepkörből az anya szerepekbe. Pedig ez nem könnyű váltás egy színésznő életében. Ruttkai Éva a példakép. Kislányként is csodálta, hát még amikor ő is a Vígszínház tagja lett, és közelről figyelhette a nagy művésznőt. Még pályája elején egy szerepben szinte végig színpadon volt Ruttkai-val. Alig volt pár mondata, de az előadás ma is felejthetetlen számára. – *Ha nem Éva játssza a főszerepet, meghal-*

tam volna az unalomtól, de vele minden este ünnep volt. Pedig több mint százszor ment a darab. Halász Judit féltve őrzi a kis levelet, melyet egy premierre kapott Ruttkai Évától: *Neked mindig jót akarok. Nagyon szeretlek.* Ahogy szeretik a nézők is. „Szeretlek, Judit néni!” – hangzik el naponta ismerős és ismeretlen gyerekek szájából. Nem régen egy koncerten egy kisfiú felszaladt a színpadra, kikapta Jutka kezéből a mikrofont, és ezer ember előtt tette közhírré vallomását. Egyetlen rossz mondatot sem olvastam róla, annál több rajongó bejegyzést. Hogy mi a titka? Szerencsém volt több alkalommal is együtt dolgozni vele. Pontos, precíz, kíméletlen önmagával, nem akar semmit könnyen megúszni. A sikerért keményen megdolgozik. A színház azonban a pillanat művésze. Nem így a film. Halász Jutka Szabó Istvánnal, Rózsa Jánossal és más neves rendezőkkel forgatott filmjei örökre a magyar filmtörténet jelentős fejezetei maradnak.

– *Zavar az idő múlása?*

– Csak annyira, amennyire éppen egészséges. Inkább örömmel tölt el, hogy több korosztálynak tudok élményt adni. Alig várom, hogy lássam őket! Remélem fehér lesz a karácsony és nem kell messzire mennem, hogy felcsatoljam a sálécem!

Halász Jutka életében új fejezet kezdődött a nagymamasággal, ami új dalt is ihletett:

Ha anyukád azt sem tudja már, hogy hol áll a feje és apukádna sok munkától nincs egy perc ideje és úgy érzed már túrhetetlen, hogy senki nem figyel rád akkor azt ajánlom, hívd a nagymamát.

Ha otthon éppen földre borult az elkészült leves és azt mondják, hogy miattad van, és mindenki ideges és ráadásul megint koszos a frissen mosott ruhád, akkor azt ajánlom, hívd a nagymamát.

A nagymama mindig készen áll és mindig van ideje és nála jobban nem szereti az unokát senki se. A nagymama mindent megenged és nála mindig jó hogy legyen ki csak veled törődik, a nagymama arra való.

Mire világra jött a harmadik unoka, Halász Jutka új dalával nemcsak a testvéreknek, hanem nekünk, békétlen felnőtteknek is üzent:

Sohase bántsd a kisebbeket, Az okos mindig türelmesebb Igazságos és jó legyél És szeresd a testvéred.

Ne legyen több testvérháború, erre vágyik a nagymama, a művésznő, és az ember, akit emberségért, kedvességért a gyerekek megválasztották (Magyarországon elsőként) a lengyel gyerekek által alapított Mosoly-Rend Lovagjának, amelyet elsőik között II. János Pál pápa és Peter Ustinov is megkapott.

A Magyar Állam Kossuth-díjjal, Jászai Mari-díjjal, Érdemes művészi kitüntetéssel, a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjével jutalmazta munkásságát. A szakma Páger-díjjal, Bilicsi-díjjal, két alkalommal Ajtay-díjjal, valamint Erzsébet-díjjal tüntette ki. Két civil alapítvány is megtisztelte elismerésével, megkapta a kecskeméti Európa Jövője Egyesület, Európa Gyermekének Jövőjéért díját, és a móri Aphelandra alapítvány „...a humanizmus eszméjét megvalósító alakításaiért, és az emberi kapcsolatokat ápoló gyönyörű dalaiért” az Aphelandra Díjat. Prima Primissima Díjas.

Az ENSZ Gyermekalap (UNICEF) Magyar Nemzeti Bizottsága 2003-ban jószolgálati nagykövetnek nevezte ki.

– Az UNICEF nagykövetség megtisztelő cím, csak sajnós az a pénz, amit az UNICEF nevében gyűjtök, az nem a magyar gyerekéké lesz, hanem azoké, akiknek a világszervezet elosztja. Márpedig itthon is sok a rászoruló. Én a magam eszközeivel próbálok nekik segíteni. Jótékonsági koncertekkel, szeretettel és jószóval, amiből egyre kevesebb van zajos, ricsajos világunkban.

2003-ban a közönség beválasztotta a Halhatatlanok Társulatába.